

Det lyner for lidt



Foto: Les Kaner

ANMELDELSE / 23.10.19

I nat bar jeg Caligula består af løsrevne, sandhedssøgende digte, der desværre lidt for sjældent gnistrer genialt.

Karl Emil Rosenbæk

»Det klæder mig ikke at vide noget«. En øjensynlig harmløs strofe, der alligevel efterlader en med en underlig ambivalent følelse af at være fanget bag fortættede tågebanker og alligevel se klart. For hvad står der egentlig her? Det er steder som hér, at René Jean Jensens digtsamling I nat bar jeg Caligula excellerer. I konstruktionen af sætninger, der balancerer på en knivsæg, og hvor det uladssigkelige forsøg på at finde ind til noget sandt, ikke kammer over og bliver plat "poetisk" utydelighed. Tankevækkende og -forstyrrende sætninger flyder i en lind strøm ud fra siderne. Et digt slutter for eksempel med denne nærmest urkomiske beskrivelse af digtergerningen og selvforståelsen, der samtidig rummer en smuk, inderlig poetik i de sidste to linjer: »poeter vil helst sidde over vinger og sove i fly, det er min erfaring/vil drømme om ordet "nustalgi"/og sandet, de går i, skal være blåligt, finkornet/hvine, når de trækker fodsålen hen over det/og hunden skal hedde Heraklit og kun gå ad dem, den kender/og sætningen skal tumle ind på scenen med sit ene dovne øje/man tager en masse jord og fylder verden med det/på nær ét sted, dér skal hullet være«.

Dette citat rummer et slags forløb, en stabil fortællerinstans, der bliver ved det samme emne (her: den poetiske livsførelse) over flere strofer. Og på den måde er det en smule atypisk for digtsamlingen som helhed. De fleste digte er løsrevne, strofiske, inddelte. En eller to linjer med et koncentreret billede afløses af nye linjer, nye billeder uden tydelig relation til det forrige. Som her:

“ I nat bar jeg Caligula skal læses for de buldrende sætninger

»Drømmer om at være officer og have en stor kanon/dyppede abrikoser i aske/elsker den bløde eng mellem spasmerne/er billedets efterladte«. Sådan føler jeg det lidt for tit. Som billedets efterladte, der halser efter, men ikke formår at springe fra strofe til strofe i samme hast som digtet selv. Som læser er jeg derfor dybt afhængig af sætningens lynglimt: En bardus genialitet, der stopper øjets vandring og fastfryser læsningen: »Lå under dynen og legede muldvarp/lyde stak rødde ind i mørket til mig«. Dét er uhyggeligt, og jeg bliver øjeblikkeligt kastet tilbage til min egen barndom og min frygt for søvnens mørke. Og er det ikke også det, man ønsker af en digtsamling? At blive transporteret uventede steder hen. Min læsning starter således også med en umiskendelig duft af hør, ungt fantasi og barndoms minder om nødslagte svin, der lå henkastet bag nabogårdens gavl.

Den kadence holder desværre ikke hele vejen, de transportende sætninger ebber ud og opturene bliver færre. I høj grad fordi den lynende form med sidernes bladren bliver velkendt, enerverende og derfor også mindre frapperende. Jeg kommer til at savne nogle kroge at hænge min forståelse på. Digtene føles for indelukket og selvtilfredse. Lige indtil man støder på det smukkeste, mest trøstesløse digt om den verserende flygtningesituation, der bandullende slutter:

»det er en legende, at politiet stopper dig om natten og/voldtager dine medpassagerer/det er en legende, at du bliver begravet med hovedet over/jorden/livets snedighed vinder altid til sidst/spis sundt med trutmund, du er konstant i vores tanker/uglen sover, mens folk bliver skudt på stranden/hesten kysker den udviste/på heden, hvor min værge bor/jeg foretrækker selv at lyve for mig selv/halleluja, we care«.

I nat bar jeg Caligula skal læses for de buldrende sætninger, der som her spærre himlen op, men desværre lyner det for lidt.

FAKTA

René Jean Jensen, *I nat bar jeg*
Caligula, Gyldendal

